

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 33521
Nom: Pràctiques externes II
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 21
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1311 - Grau Treball Social	Facultat de Ciències Socials	4	Indefinida (Actes individuals)

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1311 - Grau Treball Social		

COORDINACIÓ

CALERO VALVERDE ANGELA

RESUM

Les Pràctiques externes II formen part del mòdul E. Pràctiques i treball fi de grau, amb una càrrega docent de 21 crèdits ECTS i poden estar vinculades al treball fi de grau.

Es cursen en el segon quadrimestre del quart curs. Davant la complexitat i diversitat de la realitat social en què intervenen els treballadors i les treballadores socials s'estableix un període de pràctiques progressiu que possibilita un acostament simultani a la teoria i a la pràctica.

El fonament d'aquestes pràctiques és posar a prova el conjunt de coneixements, tècniques, habilitats i competències adquirides fins al moment, a fi de realitzar unes pràctiques de caràcter preprofessional vinculades amb l'itinerari optatiu cursat. Aquest requisit millorarà el rendiment i els aprenentatges durant les pràctiques.

En les pràctiques externes II, el/la estudiant aprofundeix en la immersió pràctica de l'exercici professional seleccionant un lloc de pràctiques relacionat amb l'itinerari optatiu cursat: salut; interculturalitat, cooperació i exclusió social, igualtat i benestar social; suport personal, educatiu i familiar.

PROCEDIMENT

En la pàgina web de la Facultat de Ciències Socials es troba disponible i actualitzat el *Document orientatiu sobre el*

procés de les pràctiques externes en la facultat de Ciències Socials (<http://www.uv.es/csocdocs/PractiquesExternes/DocumentosGenerales/GProceTSVAL.pdf>), així com la informació sobre el procés (<https://www.uv.es/uvweb/socials/es/estudios-grado/practicas-curriculares/grado-trabajo-social-1285902209319.html>).

TIPOLOGIA DE CENTRES

Els centres de pràctiques que s'ofereixen des del Grau de Treball Social poden ser centres de caràcter públic, privat sense ànim de lucre i privats amb ànim de lucre. Es dirigeixen a totes les àrees de benestar social: serveis socials, salut, necessitats sociosanitàries, educació, habitatge, justícia i treball. Igualment, es troben representats tots els grups poblacionals objecte de l'atenció dels i les professionals del Treball Social en Treball Social com són: xiquets, xiquetes i adolescents i joves, famílies, dones, persones migrants, persones amb problemes de salut, persones privades de llibertat i persones en situació de pobresa i d'exclusió social, entre altres.

Es recullen en les quatre modalitats possibles, relacionades específicament amb les mencions de: Salut; Interculturalitat, cooperació i exclusió social; Igualtat i benestar social; Suport personal, educatiu i familiar.

PERFIL TUTORS I TUTORES

Tots els tutors i tutores de les Pràctiques Externes II del Grau de Treball Social són Graduats/as en Treball Social o, si és el cas, Diplomats i Diplomades en Treball Social.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DEL PLA D'ESTUDI:

Les assignatures obligatòries de l'àrea de Treball Social i Serveis Socials, de primer, segon i tercer, son:

PRIMER CURS

- Fonaments del Treball Social (12 ECTS)
- Igualtat de gènere i no discriminació (6 ECTS)
- Instruments i tècniques d'informació, organització de l'Estudi i documentació (6 ECTS)

SEGON CURS

- Mètodes del Treball Social (6 ECTS)
- Interacció social i comunicació en Treball Social (4,5 ECTS)
- Administració social i sistemes de benestar (6 ECTS)
- Models aplicats al Treball Social (6 ECTS)
- Comunicació professional (4,5 ECTS)
- Prestacions del sistema públic de serveis socials (6 ECTS)
- Introducció a la política social (4,5 ECTS)

TERCER CURS

- Tècniques i procediments en Treball Social (6 ECTS)
- Serveis socials (4,5 ECTS)
- Política social (4,5 ECTS)
- Projectes socials (6 ECTS)
- Investigació en sistemes de benestar social (6 ECTS)

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. ACTIVITATS FORMATIVES EN LA UNIVERSITAT (3 ECTS)

1.1. Activitats formatives d'aula a la Universitat (30 hores)

1.1.1. Classes pràctiques de preparació per a la inserció al centre de pràctiques (4 hores)

1.1.2. Tallers específics per sectors i/o d'integració disciplinària (8 hores)

1.1.3. Supervisió sobre la pràctica: anàlisi, debats i revisió documental acordada pel professorat: Revisió de coneixements previs, bibliografia, actituds davant la pràctica, models d'intervenció, tècniques aplicades en la pràctica, perspectiva de gènere, codi deontològic i anàlisi de dilemes ètics en el context de les pràctiques, així com els aspectes formals de la sistematització de la pràctica (18 hores).

1.2. Activitats presencials fora de l'aula (20 hores)

1.2.1. Tutories de seguiment

1.2.2. Altres activitats

1.3. Activitats no presencials (25 hores)

Treball autònom de l'estudiantat vinculat a les activitats formatives d'aula a la Universitat (lectura de materials bibliogràfics obligatoris, sistematització de materials bibliogràfics i altres tasques).

2. ELABORACIÓ DE TREBALLS I CREACIÓ D'EINES (3 ECTS)

2.1. Elaboració de memòries i/o informes de seguiment, i creació de les eines necessàries al llarg del procés de pràctiques: Plantilles d'observació, protocols d'actuació, fitxes de seguiment, diari de camp, entre d'altres (75 hores).

3. ACTIVITATS AL LLOC DE PRÀCTIQUES (15 ECTS)

3.1. Intervenció directa, supervisada, en el centre de pràctiques i en el seu entorn social, quan siga el cas:

- Aplicació d'instruments i eines del Treball Social.
- Treball indirecte al centre, entitat, organització, programa o servei.
- Supervisions de seguiment individuals amb el/la tutor/a del centre de pràctiques.
- Supervisions als centres de pràctiques amb els tutors/es i l'estudiantat (375 hores).

VOLUM DE TREBALL (HORES)**ACTIVITATS PRESENCIALS**

Activitat	Hores
Assistència al centre de pràctiques	375,00
Assistència a activitats complementàries	32,00
Seguiment i tutorització de les pràctiques	18,00
Total hores	425,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Estudi i treball autònom	25,00
Preparació d'informes complementaris	0,00
Preparació de la memòria i avaluació de les pràctiques	75,00
Total hores	100,00

METODOLOGIA DOCENT

Les metodologies docents que s'utilitzaran al llarg del període de pràctiques seran les següents:

- Sessions formatives presencials a la Universitat, per itineraris formatius: panells d'experiències de bones pràctiques.
- Supervisions grupals sobre la pràctica amb el/la tutor/a acadèmic/a i l'estudiantat.
- Sessions formatives presencials a la Universitat: activitats inicials de preparació per a la inserció al centre de pràctiques.
- Intervenció directa, supervisada, en l'espai de pràctiques: aplicació d'instruments i eines de treball social.
- Supervisions grupals presencials a la Universitat, per itineraris formatius: panells d'experiències de bones pràctiques.
- Supervisions de seguiment individuals amb el/la tutor/a del centre de pràctiques.
- Supervisions als centres de pràctiques amb els tutors i l'estudiantat.
- Tasques individuals: reflexió personal a desenvolupar amb el/la tutor/a de la Universitat, presentació de l'esquema i del pla de treball, resolució de qüestions pràctiques.

AVALUACIÓ**SISTEMA D'AVAUACIÓ**

Per aprovar les Pràctiques II, es tindrà en compte la següent valoració:

1. Es valorarà l'assistència i la participació dels estudiants tant a les sessions presencials a l'aula, com a les tutories i a les activitats complementàries. Aquesta part tindrà una ponderació del 30% en la qualificació final.
2. Avaluació de tutories i seguiment. Aquesta part tindrà una ponderació del 10% en la qualificació final.

3. L'avaluació es realitza a través de l'informe/memòria, Pràctiques que lliure l'estudiant al final del període de pràctiques al centre i al tutor o tutora de la Universitat. A través de l'informe s'avalua la capacitat que té el/la estudiant d'analitzar, comprendre i aplicar en la pràctica, els continguts teòrics apresos durant les sessions formatives a l'aula, la capacitat d'anàlisi i interpretació de la realitat social en què ha intervingut i del treball observat que haja descrit en l'informe/memòria. Aquesta part tindrà una ponderació del 60% en la qualificació final.

Us recordem que:

El plagi és "l'acció de deshonestat al moment de copiar en el substancial obres alienes presentant-les com a pròpies" (Reducindo et al., 2017, p. 300). I el ciberplagi "ocorre quan es presenta un treball com a fruit del treball personal quan realment és informació copiada parcial, mitjana o totalment d'un autor sense cap mena de crèdits o bibliografia. Normalment succeeix amb textos [...] en línia" (Sarrià i De Francisco, 2018, p. 4).

No incórrer en pràctiques com les referides implica fer un ús responsable i ètic de la informació que s'utilitza en els treballs acadèmics. Les normes APA (7a edició) són l'instrument imprescindible per a garantir l'honestat acadèmica, tal com us indicarem en els treballs d'avaluació contínua que presenteu al llarg del quadrimestre.

Dit això, a partir del segon quadrimestre de primer curs, en totes les assignatures es prestarà especial atenció, en l'avaluació contínua dels treballs, al compliment de les pràctiques d'honestat acadèmica i al respecte per la propietat intel·lectual de tercers, mitjançant l'ús correcte de la citació i la presentació dels treballs acadèmics, seguint les normes APA (7a edició).

BIBLIOGRAFIA

Arango, C. (2005). *Guía de prácticas de Trabajo Social III*. Arte Comunicación Visual, S.L.

Asensio, M. J. (2001). *El acceso al empleo de los diplomados en Trabajo Social*. Hergué Editora Andaluza.

Berasaluze, A., Ariño, M., Ovejas, R., y Epelde, M. (2020). *Supervisión en Trabajo Social: Una metodología para el cambio*. Thomson Reuters Aranzadi.

Berriotxo, K., y Berasaluze, A. (2008). *El ejercicio profesional del Trabajo Social hoy*. Erroteta.

Botija, M. (2016). *Prácticas para las prácticas*. Tirant Lo Blanch.

Brezmes, M. (2001). *La intervención en Trabajo Social: Una introducción a la práctica profesional*. Hespérides, S.L.

Consejo General de Trabajo Social (2017). *Código deontológico de Trabajo Social*. <https://www.cgtrabajosocial.es/codigo-deontologico>

Conde, R. (2006). *Manual para las prácticas universitarias de Trabajo Social*. Fotocopias Gami, S.L.

Del Caño, C., Escoda, E., Herraiz, A., Poyatos, A., y Rejas, L. (2012). *El informe social. Teoría y práctica*. Tirant Lo Blanch.

Eco, U. (2001). *Cómo se hace una tesis: Técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura*. Editorial Gedisa.

Fombuena, J. (2012). *El Trabajo Social y sus instrumentos: Elementos para una interpretación a piacere*. Nau Llibres.

García, F. (2001). *La intervención profesional en Trabajo Social: Supuestos prácticos I*. Colegio Oficial de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales de Málaga.

Jiménez, V. M., Lillo, A., y Lorenzo, J. (2003). *El proceso de supervisión de campo en el punto de mira: Una investigación a tres en Trabajo Social*. Instituto de Ciencias de la Educación, Universidad de Alicante.

Gómez, J., Julve, M., y Pérez, J. V. (1999). *Trabajo Social. Orientaciones y prácticas formativas*. Editorial Gules.

Kisnerman, N. (1998). *Pensar el Trabajo Social*. Editorial Certeza.

Lázaro, S. (2007). *Aprendiendo la práctica del Trabajo Social: Guía de supervisión para estudiantes*. Universidad Pontificia de Comillas.

Ovejas, M. R., y Berasaluze, A. (2008). *Guía para el practicum en Trabajo Social*. Universidad del País Vasco.

Pastor, E. (Coord.). (2014). *Prácticas y supervisión en Trabajo Social: Metodología, organización e instrumentos de supervisión de la práctica profesional*. DM.

Reducindo, I., Rivera, L. R., Rivera, J., y Olvera, M. A. (2017). Integración de plataforma LMS y algoritmo de código abierto para detección y prevención de plagio en Educación Superior. *Revista General de Información y Documentación* , 27(2), 299-315. <https://doi.org/10.5209/RGID.58205>

Sarriá, J. F., y De Francisco, J. C. (2018). Ciberplagio académico: un tema de importancia. *Lite ¡A tu alcance!*, 68, 4-12. <https://es.calameo.com/read/00557874303bfa3c48182>

Uriz, M. J., Ballester, A., y Urien, B. (2007). *Dilemas éticos en la intervención social: Una perspectiva profesional desde el Trabajo Social*. Mira Editores.

VV.AA. (2003). *Aplicación de las nuevas tecnologías a la enseñanza de la intervención profesional en Trabajo Social: El caso Elena*. Universidad Complutense.

Wenger, M. D., y Díaz, R. M. (2005). *El Trabajo Social en el siglo XXI: Inserción laboral, formación y empleabilidad de los diplomados en Trabajo Social*. Tirant Lo Blanch.